

Yıllardır, aklımın erdiği, dilimin döndüğü, imkân bulduğum kadar yazıp söylüyorum. Geldiğimiz nokta nasıl da bu tespitlerimi doğruluyor. Bunu, hiçbir olaya önyargıyla yaklaşmamaya, gerçeklerden hareket etmeye, beynimi bütünüyle özgürleştirmeye borçluyum.

İşte daha önce yazıp söylediklerimden doğrulananların bir özeti:

AKP Oyların neden yarısını almıştı? Birçok insan bunu AKP'nin İslamcılığına bağlıyor iken, gerçeğin başka olduğunu yazıp söyledim. AKP'nin aldığı oyların büyük bölümü onun iktidarından önce ülkenin iyi yönetilmeyişiyle, iktidara gelişinden sonra da halkın refah düzeyinin yükselmesiyle ilgiliydi. Ne kadar çok insan bu gerçeği şiddetle reddetti! AKP döneminde halkın daha da yoksullaştığını ısrarla anlatmaya çalışınlar oldu. Bütün yurda yayılan Taksim protestolarında insanlar tencere tava çalıyor ama bunu başka bazı ülkelerde görüldüğü gibi ekonomik nedenlerle yapmıyor. Kitleler “yoksullaştık” demiyor. Özgürlük istiyor.

AKP Türkiye'yi İranılaştırabilir miydi? Muhafazakâr AKP iktidarının Türkiye'yi İranılaştıracağı ileri sürülüyordu. Oysa bunu yapamazdı. Nedeni ise İran ve diğer Arap ülkeleriyle Türkiye'nin tarihsel ve toplumsal koşullarının farklı oluşuydu. Toplumsal dokusu laikti. Öte yandan Türkiye bütün İslam ülkelerinden daha önce, Tanzimat döneminde Batı'ya yönelmiş, geniş bir kitle modern hayatı benimsemişti. Türkiye halkı şeriat yasalarıyla yönetilmeyi kabul etmezdi. Taksim direnişi bunu kanıtlamıştır.

AKP Toplumunu dönüştürebilir miydi? Yazı ve konuşmalarımda anlattım ki AKP iktidarının en başta mücadele edilecek uygulaması, bu toplumu muhafazakârlığa doğru dönüştürmek istemesiydi. O, dinci ve kinci bir gençlik yetiştirmek istiyor, feodal değerleri topluma kabul ettirmek istiyordu. Fakat o bunu başaramayacaktı. Millet bir deniz, AKP ise bu denizin yüzeyinde bir dalga idi. Milletin üstünden böyle çok dalgalar gelip geçmiş, ancak onu istedikleri gibi dönüştürememişlerdi. Bazıları bu dalgaya bakıp denizin de dibine kadar öyle olduğunu sanıyorlardı. Oysa millet, yüzeyinde böyle bir dalga nedeniyle biçim değiştiremezdi. Onun bir yaşam tarzı, dünya görüşü, değerleri vardı. Asıl olan buydu. Bu iyimserliğin ne kadar yerinde olduğu anlaşılmalı.

Sosyal hayat neden geri götürülemezdi? Birçokları, AKP iktidarının Türkiye'deki sosyal yaşamı geriye götüreceğini, kadınları çarşafa sokacağını, toplumu gericileştireceğini söylüyordu. Bu bakımdan Türkiye'nin yaşanamayacak bir ülke haline geleceğine inananlar da vardı.

Hükümete ve yöneticilerin gözüne çarpmak için muhafazakâr görüntüler veren memurlar, iş adamları olabilirdi. Ancak Türkiye’de toplumsal yaşamın muhafazakârlaşamayacağına en önemli kanıtı, ülkemizde hem de AKP döneminde kapitalizmin gelişmekte oluşuydu. Kapitalizm, aynı zamanda daha çok kadın ve erkeğin iş hayatına atılması, daha çok sokağa çıkması, hak ve özgürlüklerinin farkına daha çok varmasıdır. Şu örneği kaç yerde verdim: İki yıl önce Beypazarı’nda işletilen dükkânların çoğunun kadınlar tarafından işletildiğini görünce bunun nedenini bir dükkân sahibi ve çalışanına sorduk. Kadın dedi ki: “On yıl önce biz kadınlar bu sokaktan bile geçemiyoruz. Şimdi her birimiz bir dükkân işletiyoruz.”

Türkiye’nin iktidarlarını Amerika mı belirliyor? Özellikle AKP iktidarı döneminde, Türkiye’deki hükümetlerin ABD tarafından belirlendiği, AKP’yi de Amerika’nın iktidara getirdiği ileri sürüldü. Bu kesin kanı, Türkiye’nin toplumsal yapısını hesaba katmıyor ve tarihsel, sosyal gerçeklere gözünü kapatarak kötülüğün kaynağını yalnız dışarıda arıyor, böylece kendisini de rahatlatıyordu. Bu doğru değildi. AKP de içinde olmak üzere Türkiye’deki siyasi partilerin toplumsal tabanları ve kökenleri vardı. AKP, toplumun derinliklerinde kökleri olan bir akımın ve toplumsal sınıfların temsilcisiydi. Amerika’nın onu desteklemesi, iktidarı için temel etken değildi. Onun temsil ettiği sınıf büyümüş, palazlanmış, merkez burjuvazinin elinden siyasi ve ekonomik iktidarı almıştı. Onu iktidardan düşürecek olan halk kitlelerinin ayağa kalkmasıydı.

Batı Türkiye’de nasıl bir iktidar istiyordu? Bazıları ileri sürdüler ki, Amerika ve Avrupa, Türkiye’de laik bir iktidar istemiyor, muhafazakârlığı destekliyor. Oysa Batı’nın esas tercihi Türkiye’de laik bir toplum ve iktidardır. Onların AKP’ye destek vermeleri muhafazakârlığından ötürü değil, ABD’nin, NATO’nun sadık bir müttefiki olmasıydı. Batı, müttefiki olmaları nedeniyle daha önce de birçok hükümetin dostu ve destekçisiydi. AKP’nin dinsel söylemleri arttıkça Erbakan’a yaptığı gibi, Batı’nın şimdi gördüğümüz gibi onun kulağını çekeceği ortadaydı. Onların bu tavrı, bazı çevrelerde gene yanlış kanılar uyandırıyor. Taksim direnişinin Batılılar tarafından yönlendirildiğini ileri sürenler var. Halk hareketi karşısında telaşa kapılan AKP’li bazı çevreler de bu teoriye sarılmışlardır.

Sol halkın değerleriyle barışmalıydı: İktidar olamayan ve halkın karnını doyurma imkânından da yoksun olan Türkiye solu, halkın dinî ve geleneksel değerleriyle arasına büyük mesafe koyma gafletinde bulundu. Dinin, millî kültürün önemli bir parçası olduğunu unuttu. Bu değerlere karşı kılıç sallayanları kahramanlaştırdı. Böyle yaptıkça yoksul dindarların çoğunu AKP’ye kaptırdı. Şimdi Taksim direnişçileri, bu bölünmeyi tamir etmeye, inanç ve kültürler üzerinden politika yapmamaya çalışıyor. Taksim’de kandil simitleri dağıtılıyor. Zalimlere karşı direnişçiler birlikte dua da ediyor.

Sol Kürt sorununu çözmekte öncü olmalıydı. Hiç de demokrasiyi içleştirmemiş ve Türkiye’ye

demokrasiyi getirmeye niyetli olmayan AKP hükümeti, 30 yıl süren ve yaklaşık 40 bin kişinin hayatına, trilyonlarca liralık servetin heba edilmesine neden olan Kürt kalkışmasına bir son vermek için bazı adımlar attı. Bu onun iktidarını sorunsuz olarak devam ettirmesi için çözmesi gereken büyük bir sorundu. Başbakan “Türk ve Kürt milliyetçiliğini ayaklar altına alıp” İslam milliyetçiliğini önerince sol, halkların kardeşliğine, Türkiye yurtseverliğine sarılacak yerde, Türk milliyetçisi oldu. Kürt sorununun çözümünde politika üretecek yerde ret ve inkâr politikasını seçti. Solun önemli bölümü eski projelerini de unutarak beyaz Türk anlayışına savruldu. Bugün hükümet çevrelerinin Taksim direnişçileri için söylediği gibi Kürt sorununun dış kaynaklı olduğunu ileri sürdü. Hiç de mantıklı bir yönü bulunmadığı halde ABD’nin ve Avrupa’nın Türkiye’yi bölmek istediğine milleti inandırmaya çalıştı. Bugünkü direnişe katılan kitlelerin bir bölümü hâlâ bu anlayıştadır. Bir mitingde Kürtçe şarkı söylendiği için orayı terk eden gruplar vardır! Bu durum direniş cephesinin Kürtleri de içine alacak biçimde genişlemesine engel olmaktadır.

Milliyetçilik değil, yurtseverlik: Türkiye halkını birleşik bir cephede toplamak ve AKP’nin elinden iktidarı alabilmek için savunulması gerekenler özgürlük, demokrasi ve yurtseverlikti. Bazı muhalif gruplar, etnik grupları kurumlaştıracağı gerekçesiyle demokrasi kavramına karşı tutum aldılar. Milliyetçilik yalnız Türklerle Kürtleri birbirinden ayırmakla kalmayıp Türk unsurunu bile ayırttırdı. Oysa yurtseverlik, hemen bütün unsurları birleştirmeye adaydır. Milliyetçilik, on yıllardır görüldüğü gibi topluma demokrasi vaat edemezdi. Türkiye tarihinde de toplumu birleştiren milliyetçilik değil, yurtseverlik olmuştu. Bugünkü kitlesel direnişte milliyetçiliğin asıl sahibi olan MHP’nin hareketin dışında kalması anlamlıdır. Diğer milliyetçi unsurların bir kısmı hareketin içindedir fakat kitleleri birleştiren milliyetçilik değil, demokrasidir. Kişisel alanların genişletilmesidir.

Tek Parti döneminin simgelerini kullanmak: AKP gericiliği ve işbirlikçiliğine, özellikle de baskıcı politikalarına karşı tek parti döneminin politikalarına sığınmak, bu dönemin simgelerini öne çıkarmak baştan beri doğru değildi. Halk kitleleri, tek parti döneminin simgeleri ve politikaları çevresinde toplanamazdı. Taksim direnişçileri, tek parti dönemini değil, özgürlüğü savunmaktadırlar. Tek parti döneminde en fazla olmayan şey ise özgürlük ve demokrasi idi. Bugünkü başbakanın tek adam olmasına karşı duranları, tarihteki tek adamlılıklara, şefliklere ikna etmek mümkün değildir. Bugün öne çıkarılan, alabildiğine siyasi katılım, bireysel özgürlükler, ortak akıldır.

Umutsuz olmamak gerekirdi: AKP’nin üstü üste üç seçim kazanması, onun kurduğu bu düzenin artık yıkılmayacağı gibi bir kanı oluşturdu. Bu kanı birçok insanı mücadeleden uzaklaştırdı ya da saf değiştirmeye itti. Basının ve sermaye çevrelerinin önemli bir bölümü bile bu havaya girdi. Oysa az çok tarih bilgisi olanların fark edeceği gibi Türkiye, sosyal bir deprem kuşağındaydı. İleride ne olacağı hiç belli olmazdı. Hiç gitmeyecekmiş gibi görünen nice iktidarlar

gelmiş, ama hiç biri önceden öngörülemeyen gelişmelere dayanamamıştı. Örnek olsun diye 1900 yılından başlayarak her on yılda Türkiye’de ne büyük değişiklikler olduğunu yazıp söyledim. 1900’den başlayarak her on yılda bir Türkiye’nin geçirdiği önemli evreleri gözden geçirmek bu gerçeği anlamaya yeter. Türkiye nerdeyse her on yılda bir politik olarak kendisini yenilemiştir. AKP dönemi, bu kanunun dışında kalamazdı. “Hiç merak etmeyelim, yanlış giden yıkılır” diyordum. Nitekim AKP’nin bugün düştüğü durum, bir yıkılışın başlangıcıdır. O bir süre daha iktidarda kalsa da bundan sonraki Türkiye, zihniyet olarak artık on bir yıldır yaşanan Türkiye olmayacaktır.

(7.6.2013, saat 00.15)